

Undervisningsbeskrivelse

BØRNE- OG
UNDERVISNINGSMINISTERIET
STYRELSEN FOR
UNDERVISNING OG KVALITET

Termin	Maj-juni 2023/25 - Denne er fro skoleåret 2023-2024
Institution	Herning HF og VUC
Uddannelse	Toårig hf
Fag og niveau	Dansk A
Lærer(e)	Inge Knudstrup Thøgersen (IK)
Hold	23qdaA (1 HF)

Oversigt over gennemførte undervisningsforløb i faget

Forløb 1	Ned i Teksten
Forløb 2	Grammatik
Forløb 3	Dokumentar
Forløb 4	Sport og kommunikation
Forløb 5	Taler – Retorik og argumentation
Forløb 6	Nationalromantik
Forløb 7	De skriftlige genrer (ufærdigt)
Forløb 8	Krimi – fakta og fiktion
Forløb 9	Overgange
Forløb 10	Problemer under debat
Forløb 11	Selvfremsstilling på SoMe
Forløb 12	Kortfilm
Forløb 13	Storbylyrik

Beskrivelse af det enkelte undervisningsforløb

Forløb 1	Ned i teksten
Forløbets indhold og fokus	Tre perspektiver: Sprog, litteratur og medie Tre storgener: Lyrik, epik og drama Vi arbejder med at analysere epik (noveller, roman) og lyrik. Fokus har været på person og miljøkarakteristik, fortæller og fremstillingsformer, samt tid. I lyrikanalyserne har vi arbejdet med både form og indhold. Den stilistiske analyse for at komme ned i digtenes sprog og derefter bruge semantiske felter til tematisk analyse.
Faglige mål og kerne-stof	• Tre storgener, tre perspektiver • Analyse, Fortolkning • Tematisk analyse • Tekstnær analyse (nykritisk) • Forfatter • Fortæller • Alvidende fortæller • Jeg fortæller • Upålidelig jeg-fortæller • Tredjepersonsfortæller • Synsvinkel (ydre/indre) • Medsyn, Bagudsyn • Intertekstualitet • Miljøkarakteristik (fysisk/socialt) • Personkarakteristik (Indre/Ydre) • Flade personer og runde personer • Citatteknik • Lyrikgenren: Ydre komposition: Strofer, Vers, Sats, Typografi, Tegnsætning, rim. Troper og figurer (Gentagelsesfigurer, modsætningsfigurer og dramatiske figurer). Indre komposition • Semantiske felter • Perspektivering At udtrykke sig præcist, nuanceret og formidlingsbevidst mundtligt, skriftligt såvelsom multimodalt At anvende centrale skriftlige fremstillingsformer (herunder redegøre, diskutere, analysere, fortolke og vurdere) med formidlingsbevidsthed At analysere, fortolke og perspektivere fiktive og ikke-fiktive tekster At demonstrere viden om fagets identitet og metode
Anvendt materiale.	Noveller: Camilla Christensen, 'Substantiver' (2014) Anders Bodelsen, 'Drivhuset' (1965) Simon Fruelund, 'Min sommerferie' (2002)

	Novellen som genre (klassisk og moderne) Novelleåbninger Analyse af tid, person- og miljø, fortæller og fremstillingsformer Lyrik Michael Strunge 'KONTROL' (1980) Michael Strunge 'Livets hastighed' (1978) Hans-Jørgen Nielsen: Dannebrog (1965) Figurdigt Arne Herløv Petersen: Mand (1965) Figurdigt Morten Nielsen: Skæbne (1945) Lyrik som genre https://litthist.systime.dk/?id=197 https://litthist.systime.dk/?id=198 https://krydsfelt-antologi.systime.dk/?id=407 Tematisk komparativ analyse: <u>Hans Christian Andersen</u> 'Min Barndoms Hjem' (1875) Yahya Hassan 'BARNDOM' (2013) Tematisk, komparativ analyse: Digte om angst: Skriftlig aflevering (eleverne har læst digtene, og har selv valgt hvilke to, de ville gå i dybde med) <i>Angst</i> af Emil Aarestrup, (1938) <i>Jeg har en angst som aldrig før</i> af HC Andersen, (1864) <i>Angst</i> af <u>Tom Kristensen</u>, (1932) <i>Angsten</i> af Søren Ulrik Thomsen (1981) <i>Ångest</i> af Per Lagerkvist, (1916) <i>Angst</i> af Simon Grotian, (2001) Romanen som genre https://hbdansk.systime.dk/?id=124 https://hbdansk.systime.dk/index.php?id=149#c478 VÆRK 1: Svend Aage Madsen, 'Se dagens lys'
Arbejdsfor- mer	Klasseundervisning/forforståelse/gruppearbejde/ oplæg og individuelt arbejde. Der er arbejdet både skriftligt og mundtligt

Forløb 2	Grammatik
Forløbets indhold og fokus	Fokus for forløbet er at kende til og anvende grammatiske regler og begreber med henblik på at knytte form og indhold i en analyse.
Faglige mål og kerne-stof	Fokus for forløbet er at kende til og anvende: – Ordklasser (og semantik) – Sætningsanalyse (og syntaks) – Kommatering (og hel- og ledsætning samt evt. paratakse og hypotakse) – Karakterisere og vurdere sprogbrug ud fra grammatiske iagttagelser – Semantiske felter i sproglig analyse – Høj stil og lav stil – Talesprog og skriftsprog
Anvendt materiale.	Dele af <i>Grammatik for Dummies</i> fra Dansk Sprognævns www.sproget.dk. Det drejer sig om følgende videoer og artikler: <i>Grammatik for dummies</i>, del 1-5: https://rediger.sproget.dk/leg-og-ler/grammatik-for-dummies Lære at bruge ordnet: https://ordnet.dk/ordnetk – Ordklasser: https://sproget.dk/leg-og-ler/grammatik-for-dummies/ordklasser – Subjekt: https://sproget.dk/leg-og-ler/grammatik-for-dummies/subjekt-1 – Verballd: https://sproget.dk/leg-og-ler/grammatik-for-dummies/verballd-1 – Objekt: https://sproget.dk/leg-og-ler/grammatik-for-dummies/objekt-1 Regler for kommaterering: – https://styrpaasproget.systeme.dk/?id=c414 – https://styrpaasproget.systeme.dk/?id=p172 – https://styrpaasproget.systeme.dk/?id=p173 – http://komma.edutasia.com/ <i>Styr på sproget</i>, Claus Petersen og Line V. Frederiksen, Systimes i-bibliotek 2019, følgende sider er anvendt: – Oversigt over ordklasser, inklusive danske og latinske betegnelser: https://styrpaasproget.systeme.dk/?id=p130 – Øvelse med navneord, tillægsord udsagnsord: https://styrpaasproget.systeme.dk/?id=c712 – Øvelser med biord og stedord: https://styrpaasproget.systeme.dk/?id=c711 – Øvelse med navneord, tillægsord, udsagnsord, biord og stedord. https://styrpaasproget.systeme.dk/?id=c710 Kapitel om sætningsanalyse: https://styrpaasproget.systeme.dk/index.php?id=131&L=0 Håndbog til dansk, Ole Schultz Larsen, Systimes i-bibliotek 2019, følgende materiale: https://hbdansk.systeme.dk/index.php?id=196&L=0

	Kernestof: – Forskellige kommateringsopgaver – Forskellige ordklasse-opgaver m.m. – Interaktive grammatikøvelser i i-bogen <i>Styr på sproget</i>: https://styrpaasproget.systime.dk/ & hjemmesiden www.sproget.dk Supplerende stof: – Kommateringskursus: http://komma.edutasia.com/ – Høj stil og lav stil: https://hbdansk.systime.dk/index.php?id=203> – Talesprog og skriftsprog: https://hbdansk.systime.dk/index.php?id=199> Sproglig analyse: – Yahya Hassan, <i>BARNDOM</i>, 2013 (Ordklasser, semantiske felter) – Yahya Hassan, 'DU KOMMER I HELVEDE MIN BROR', 2013 – Klaus Riffbjerg, <i>Livet i badeværelset</i>, 1960
Arbejdsformer	Hands-on øvelser, øvelser fra i-bogstests + hjemmesider og almindelige skriveøvelser.

Forløb 3	Dokumentar
Forløbets indhold og fokus	Når virkeligheden skal skildres, bliver der nemt truffet valg af tilrettelæggeren og derfor arbejder vi med iscenesættelse, troværdighed og autenticitet i dokumentarer? Herunder anvendelse af filmiske virkemidler, dramaturgien og prioritering af materiale i dokumentaren.
Faglige mål og kernestof	• Filmiske virkemidler • Dokumentarens fortælleformer (autoritativ, observerende, interaktiv og poetisk) • Dokumentarens fortælletyper (sagsorienteret, institution, portræt, sociologisk) • Autenticitetsmarkører • Total iscenesættelse eller absolut virkelighed • Kommunikationsmodeller • Casting • Interview, kilder og medvirkende • Arkivmateriale • Journalistens rolle • Appelformer • Dramaturgi og dramaturgiske modeller • Etik • Iscenesættelse, troværdighed og autenticitet?
Anvendt materiale.	Dokumentar: – Definition af autenticitetsmarkører og etik (<i>DOX</i>, s. 16-26) – Dokumentartyper: Sociologisk, portræt, institution, sagsorienteret (<i>Krydsfelt</i>, s. 298-300) ○ Dokumentarens grundformer: https://deniscenesattevirkelighed.systime.dk/?id=p184 ○ Den observerende: https://deniscenesattevirkelighed.systime.dk/?id=p177 ○ Den dybdeborende: https://deniscenesattevirkelighed.systime.dk/?id=p178 ○ DOX s.2-10 ○ Dokumentarens fortælleformer: https://danskritiden.systime.dk/?id=325#c1890> – Fortælleformer: den poetiske, den interaktive, den observerende, den autoritative (<i>Krydsfelt</i>, s. 300-301) – – Filmiske virkemidler (<i>Den iscenesatte virkelighed</i>, i-bog, p161-174) ○ Billedudsnit: https://deniscenesattevirkelighed.systime.dk/?id=p164 ○ Perspektiv: https://deniscenesattevirkelighed.systime.dk/?id=p165 ○ Billedkomposition: https://deniscenesattevirkelighed.systime.dk/?id=p166 ○ Kamerabevægelser: https://deniscenesattevirkelighed.systime.dk/?id=p168 ○ Lys: https://deniscenesattevirkelighed.systime.dk/?id=p170

	○ Klipping: https://deniscenesattevirkelighed.systime.dk/?id=p172 ○ Forløbsstruktur: https://deniscenesattevirkelighed.systime.dk/?id=p173 ○ Lyd: https://deniscenesattevirkelighed.systime.dk/?id=p174 – Iscenesættelse: <i>TV!TV!TV! – den iscenesatte tv-virkelighed</i>, afsnit 24, DR ,2011 Tilrettelæggelse af virkeligheden: https://deniscenesattevirkelighed.systime.dk/?id=126 https://deniscenesattevirkelighed.systime.dk/?id=130 Krydsfelt s297-303 Dokumentarer: Søren en Ryge, 'Far, Mor og børn', 2016 (anslag) 'Efterskolen' afsnit 1: https://www.dr.dk/drtv/se/efterskolen_-noget-er-paa-vej_250439 <i>Den sorte box: Mysteriet om David</i>, TV2 (anslag) <i>Operation X: De sociale plattenslagere</i> (anslag) https://vimeo.com/899423076/edcddc86e0?share=copy (Webvisning) <i>Rocket Brothers</i>, Kasper Torsting (anslag) <i>Flugt</i>, (2022), Jonas Poher Rasmussen (de første 10 min) VÆRK 2: 100 falske forelskelser 4 episoder: https://www.dr.dk/drtv/serie/100-falske-forelskelser_229256
Arbejdsfor- mer	Klasseundervisning, arbejdsformer, projektarbejdsform, , skriftligt arbejde, gruppear- bejde, mundtlig formidling.

Forløb 4	Sport og kommunikation
Forløbets indhold og fokus	Alle førsteårs hf-elev i danskklasserne skal indgå i et innovationsprojekt med Erhvervsakademiet MidtVest. På uddannelsen skal de arbejde med innovative processor og udarbejde et produkt til ishockey-klubben Herning Blue Fox om deres grønne profilering, "Blue goes green".
Faglige mål og kernestof	Træne sprogbrugs- og kommunikationsanalyse (herunder diskursanalyse og målgruppeanalyse). Brobygning til videregående uddannelse. Træne studiekompetencer: innovative kompetencer og formidling. Læse et professionsrettet væk. Professionsrettet værk. Sproglig analyse, herunder sætningsopbygning, ordklassernes betydning samt appelformer og argumentation. Kommunikations- og medieanalyse, herunder hjemmesideanalyse, målgruppeanalyse og storytelling. • Websideanalyse • AIDA-modellen • Storytelling • Kommunikation (Det retoriske pentagram) • Ordvalg • Argumenttyper (ordvalgsargument mm) • Appelformer (logos, patos og etos) • Trope: Metaforen • Sproglige figurer
Anvendt materiale.	Systime: Uddrag fra Paldam, Connie m.fl. <i>iDansk</i>, Systime ibog, besøgt dec 2023: • Kommercielle websider og AIDA-modellen: https://idansk.systime.dk/?id=181 • Analysemodel: https://idansk.systime.dk/?id=389 • Storytelling: https://idansk.systime.dk/?id=371 • Appelformer: https://idansk.systime.dk/?id=c1668 • Det retoriske pentagram: https://idansk.systime.dk/?id=524 Uddrag fra Larsen, Ole S.: <i>Håndbog til dansk</i>, Systime iBog, besøgt dec. 2023: • Og Håndbog i dansk: https://hbdansk.systime.dk/?id=203#c601 • Ordvalg og argumenter: https://hbdansk.systime.dk/?id=205#c629 • Metaforen: https://hbdansk.systime.dk/?id=p188 Uddrag fra Knudsen, Jørn Ingemann <i>Textanalyse.dk</i>, systime ibog, ny udg. v. redaktør Anne Bøndergaard, besøgt dec. 2023: • Stil og tone, fra Tekstanalyse: https://textanalyse.systime.dk/?id=4977#c18175 • Minervamodellen: https://textanalyse.systime.dk/?id=594 Andre systime-sider: • Helstrup, Marie Zeuthen og Simonsen, Tina Slot: "Argumenttyper", besøgt dec. 2023: https://mundtlighedidansk.systime.dk/?id=144 • Samt billeder fra: https://netvaerker.systime.dk/index.php?id=128 (siden er nedlagt)

Artikler og blogs:

- Berthelsen, Anders W.: "Der er gået sport i sproget", Fyens.dk 2006: <https://fyens.dk/bagsiden/der-er-gaaet-sport-i-sproget>
- Kjøller, Klaus: "Sportens grusomme, trygge verden": <https://www.kjoeller.dk/kkarkiv/080415BladetPrentArtikelSportensGrusommeTryggeVerden>
- Reichstein, Tina, 6. apr. 2018: "Når der går sport i metaforerne", besøgt nov. 2018: <https://syntaksis.dk/naar-der-gaar-sport-i-metaforerne/>
- "At vurdere argumentation", Kilde: Gregersen, Arvid Klein: Retorisk argumentationslære i dansk, i Dansk Noter, #3, 2011, fundet på systime dec. 2023: <https://perspektiver.ibog.dansklf.dk/?loopRedirect=1&id=188#c616>
- Forbrugerrådet TÆNK: "Greenwashing", maj 2021, besøgt dec. 2023: <https://taenk.dk/raadgivning/markedsfoering/greenwashing-undgaa-blive-snydt-af-groen-salgsgas>
- Greenpeace 6. juni 2021: <https://www.greenpeace.org/denmark/nyhed/klimaforandringer/danish-crowns-kampagne-er-omfattende-greenwashing/>
- To telegrammer fra nyhedsbureauet Ritzau 6. december 2023, hentet fra information.dk på datoen.

Video:

- tv-reklame for JYSK og Nike, findes på: <https://markeds kommunikation.systime.dk/?id=525>
- Oddset reklamekampagne: "Der er så meget kvinder ikke forstår" (204-2011), findes på: <http://bookmakeranmeldelse.dk/dansk-spil-reklamer-der-er-saa-meget-kvinder-ikke-forstaar/>
- "Per Vers & Hausgaard – rejsende i dansk sprog", afsnit 3 (DR): https://www.dr.dk/drtv/episode/hausgaard-and-vers-rejsende-i-dansk_55264

Websider:

- Herning Blue Fox' og Blue Fox-relaterede websider (professionsorienteret værk)
- Hovedside: <https://bluefox.dk/>
- Blue goes green: <https://bluefox.dk/blue-goes-green/hvad-er-blue-goes-green/> + evt. billedlink på siden til brochure "Blue goes green": https://issuu.com/bfherning/docs/bluegoesgreen_magasin_vers1.0_issuugrundlag_dk?fr=sNGY4NDMONTI5Mzg
- Nyhedsartikel: <https://metalligaen.dk/nyheder/white-hawks-storsejrede-mod-sonderjyske/>
- Historien: <https://bluefox.dk/om-os/historie/>
- Udstyrsudlejning (polterabend): <https://bluefox.dk/events/is-udstyrsudlejning/>
- Bliv frivillig: <https://bluefox.dk/om-os/bliv-frivillig/>
- Bliv sponser: <https://bluefox.dk/sponsor/bliv-sponsor/>
- Goes green til virksomheder: <https://bluefox.dk/blue-goes-green/netvaerk-for-baeredygtig-business/> + evt. billedlink på siden til magasinet "Netværk": https://issuu.com/bfherning/docs/netv_rk_for_b_redygtig_business_issuu?fr=sYmJhYTM2MjQ0Nzg

VÆRK 3: Herning Blue Fox' hjemmeside

Arbejdsformer	Eleverne arbejder individuelt og i grupper med hjemmesiden for ishockeyklubben Blue Fox ud fra forskelligartede discipliner og metoder og træner særligt de innovative kompetencer ved ekskursion på videregående uddannelse.
----------------------	---

Forløb 5	Taler – Retorik og argumentation
Forløbets indhold og fokus	Arbejde med talen som kommunikationsform. Herunder se på talens kontekst og kommunikationssituation, sprog og ikke mindst afsender – modtagerforholdet To emner er dominerende for forløb, klima og terror. Det vil især være den politiske tale og lejlighedstalen som vægtes.
Faglige mål og kernestof	• Ciceros pentagram • appelformer • 'den retoriske fisk' • stilistiske figurer (gentagelse, triade, anafor, alliteration osv.) • Billedsprog og billedskabende sprog (Stilistik) • Toulmin • argumentationsgreb/-kneb. Et skriftligt fokus - <i>Det sproglige perspektiv med mulighed for kobling til litteratur- og medieperspektiver</i> - <i>retorisk analyse, herunder analyse af kommunikationssituationen, appelformer og argumentation</i> - <i>anvende centrale mundtlige fremstillingsformer (herunder holde oplæg og argumentere for et synspunkt) med formidlingsbevidsthed</i> - <i>anvende centrale skriftlige fremstillingsformer (herunder redegøre, diskutere, analysere, fortolke og vurdere) med formidlingsbevidsthed.</i> - <i>analysere og vurdere teksters kommunikative betydning</i> - <i>demonstrere viden om fagets identitet og metoder</i>
Anvendt materiale.	Rangvid, Mads og Sørensen Mimi: <i>Perspektiver i dansk</i>, DanskLærerforeningen, 2018 ○ Kap.5: <i>Taler i en Terrortid</i>, s. 115-119 (Ciceros pentagram, appelformer, den retoriske fisk) & 121-124 (Stilistiske figurer (gentagelse, triade, anafor, alliteration osv.) ○ Kap. 6: <i>Argumenter for forandring</i>, s. 145-155 (Toulmin, appelformer, argumentationsgreb). Taler i en terrortid: https://perspektiver.ibog.dansklf.dk/?id=p175 Bushs tale til nationen: https://perspektiver.ibog.dansklf.dk/?id=p177 Talegenrer og en fiskemodell: https://perspektiver.ibog.dansklf.dk/?id=c541 Appelformer: https://perspektiver.ibog.dansklf.dk/?id=c547 Nyrup Rasmussens tale (opgave): https://perspektiver.ibog.dansklf.dk/?id=c1068 Argumenter for forandring: https://perspektiver.ibog.dansklf.dk/?id=p184 Perspektiver i dansk, https://perspektiver.ibog.dansklf.dk/?id=p178 Stilistiske figurer: https://perspektiver.ibog.dansklf.dk/?id=c561 Opgaven om stilistiske figurer i Lars Løkkes tale: https://perspektiver.ibog.dansklf.dk/?id=c554

	Billedskabende sprog: billedskabende sprog her: https://perspektiver.ibog.dansklf.dk/?id=c558 Billedsprog: billedsprog her: https://perspektiver.ibog.dansklf.dk/?id=c564 <i>Mother Nature is Speaking</i> + argumentation: https://perspektiver.ibog.dansklf.dk/?id=p185 Toulmin: https://perspektiver.ibog.dansklf.dk/?id=c601 Opgave: <i>Who is speaking?</i>: https://perspektiver.ibog.dansklf.dk/?id=c607 Argumentationsgreb: https://perspektiver.ibog.dansklf.dk/?id=c610 Hæderlighed og vægt: https://perspektiver.ibog.dansklf.dk/?id=c616 Kernetekster: • Bush tale til nationen 11/9-2001: https://www.americanrhetoric.com/speeches/gwbush911addresstothetnation.htm • Poul Nyrup Rasmussens tale i forbindelse med terrorangrebet 11. september 2001: https://perspektiver.ibog.dansklf.dk/?id=c1069 • Lars Løkke Rasmussens tale ifm. terrorangrebet i Paris 2015: https://www.stm.dk/statsministeren/taler/statsminister-lars-loekke-rasmussens-tale-ved-mindehoejtidelighed-foran-den-franske-ambassade-den-15-november-2015-efter-terrorangrebene-mod-paris/ • Antoine Leiris: <i>I får ikke mit had</i>, 2016 (uddrag): https://perspektiver.ibog.dansklf.dk/?id=c1072 • <i>Nature is Speaking</i>: https://www.conservation.org/nature-is-speaking (mediemæssigt perspektiv, Julia Roberts nævnt i grundbog) • Christians tale fra <i>Festen</i>: https://www.youtube.com/watch?v=BqIWIKwC2PE Aflevering: Analyse af • Leonardo DiCaprio: "Tale i FN" (antologi <i>Perspektiver i dansk</i>) + http://xn--rst-Ona.dk/talearkiv/tale-i-fn-om-klimaforandringer/ og • Greta Thunberg: "Tale ved klimamarchen 2019" https://dansketaler.dk/tale/greta-thunbergs-tale-ved-klimamarchen-2019/ Supplerende stof: – Before the Flood, 2016, Fisher Stevens https://filmcentralen.dk/grundskolen/film/flood
Arbejdsformer	Klasseundervisning, Pararbejde/gruppearbejde, Skriftligt arbejde, Virtuelle arbejdsformer – herunder elektronisk portfolio

Forløb 6	Nationalromantik
Forløbets indhold og fokus	Danmark som nation. Hvordan er litteraturen med til at skabe en identitetsforståelse af hvem vi er som land. Hvordan bruges sproget og hvilke motiver og temaer er dominerende i Romantikken? Det er tekster som hylder Danmark som fædreland Landskabet, kysterne, flora og fauna, fortiden, Dannebrog, folket og fællesskabet, modersmålet. Som udblik læses senere tekster om Danmark som nation, hvor der er tydelige intertekstuelle reference til Romantikkens sange.
Faglige mål	Litteraturhistorisk kendskab og genkendelse: Romantikkens strømninger præsenteres: – Nationalromantik, Universalromantik, Nyplatonisme, Biedermeier, Romantisme – analysere, fortolke og perspektivere fiktive tekster - Demonstrere viden om og kunne perspektivere til træk af den danske litteraturs historie, herunder samspillet mellem tekst, kultur og samfund.
Anvendt materiale.	<i>Litteraturhistorien på langs og på tværs</i> (kap 5) – Introduktionsvideo: https://litthist.systime.dk/?id=p124 – Romantikkens samfund: fra enevælde til demokrati: https://litthist.systime.dk/?id=p161 – Livssyn: https://litthist.systime.dk/index.php?id=157 Kernetekster: – Adam Oehlenschläger: <i>Der er et yndigt land</i>, 1823 – N. F. S. Grundtvig: <i>Danmarks trøst</i>, 1820 – "Kong Christian stod ved højen Mast" – "Danmark" af Shu-Bi-Dua – "I Danmark er jeg født" af H.C Andersen – "Der er noget galt i Danmark" af John Mogensen – "Gi' mig Danmark tilbage" af Natasja – "Hjertestarter" Nephew – "Phantasie ved Vesterhavet", HC Andersen Om teksterne: https://litthist.systime.dk/?id=p161 https://litthist.systime.dk/index.php?id=157 National romantik: https://litthist.systime.dk/?id=p162 Nationalsange/ fædrelandssange: https://litthist.systime.dk/index.php?id=162#c414 https://litteraturensveje.systime.dk/index.php?id=157&L=0 Om den litteraturhistoriske kontekst: https://litthist.systime.dk/?id=c1110 Om <i>Danmarks Trøst</i>: https://litthist.systime.dk/?id=c1111 Digtet: <i>Danmarks Trøst</i> (Langt højere Bjerger) https://litthist.systime.dk/?id=c1112 Hvad er lyrik?: https://litthist.systime.dk/?id=197

	Hvad er lyrikanalyse?: https://litthist.systime.dk/?id=198 Lyrik i romantikken: https://litthist.systime.dk/?id=202 Supplerende stof: – DRs pigekor performer Der er et yndigt Land: https://www.youtube.com/watch?v=MZjlrekrV8k – <i>Der er et yndigt land</i> – sunget i Parken: – https://www.youtube.com/watch?v=3chUVA1rZRY – https://hojskolesangbogen.dk/om-sangbogen/historier-om-sangene/d/der-er-et-yndigt-land – https://danmarkshistorien.dk/vis/materiale/der-er-et-yndigt-land-af-adam-oehlen-schlaeger-1819/ – <i>Danmarks Trøst</i>: https://www.youtube.com/watch?v=GcFLC384Ubs – Musikvideo til "Hjertestarter": https://www.youtube.com/watch?v=KIV-xGTV1P0 Malerier: Caspar David Friedrich, <i>Månen står op over havet</i>, malet 1823 J. Th. Lundbye: <i>Efterårslandskab. Hankehøj</i>. 1847 J. Th. Lundbye, 1847. <i>En gravhøj fra oldtiden ved Raklev på Refsnæs</i> (1839) P.C. Skovgaard, <i>Udsigt over havet fra Møens Klint</i>, 1850. P.C. Skovgaard, <i>Bøgeskov i maj. Motiv fra Iselingen</i>, 1857, SMK Christen Købke, <i>Udsigt fra Dosseringen ved Sortedamssøen mod Nørrebro</i>, 1838 Julius Exner, <i>Besøget hos Bedstefader</i>, 1853, SMK J. Th. Lundbye, <i>En dansk kyst. Motiv fra Kitnæs ved Roskilde Fjord</i>, 1843,
Arbejdsformer	klasseundervisning, projektarbejdsform, par- og gruppearbejde, skriftligt arbejde, eksperimentelt arbejde, fremlæggelser for alle.

Forløb 7	De skriftlige genrer
Forløbets indhold og fokus	Stifte bekendtskab med de to skriftlige genrer: – Den analyserende artikel – Den debatterende artikel Arbejde med indledninger, citatbrug, fagbegreber i artikler, tekstbånd Skrivehandlinger som redegørende, analyserende, debatterende og diskuterende Gøre brug af argumentgreb i egne tekster Formidlingskompetence Arbejde med den personlige stemme: kreativ skrivning, skrive digte med benspænd, skrive egen tale. Skrive anmeldelse, skrive digt med afsæt i Casper Eric
Faglige mål	– udtrykke sig præcist, nuanceret og formidlingsbevidst mundtligt, skriftligt såvel som multimodalt – beherske skriftsprogets normer for korrekthed og anvende grammatiske og stilistiske grundbegreber – demonstrere indblik i sprogets funktion og variation, herunder dets samspil med kultur og samfund – demonstrere viden om fagets identitet og metoder – undersøge virkelighedsnære problemstillinger og udvikle og vurdere løsninger, hvor fagets viden og metoder anvendes.
Anvendt materiale.	https://guidetilskriftligdanskifh.systime.dk/
Arbejdsformer	Individuelt skriftligt arbejde. Feedback

Forløb 8	Krimi – Fakta og fiktion
Forløbets indhold og fokus	Begreber om fakta: Nyhedskredsløb, Nyhedstrekant, avistyper, komposition (forløbsmodeller), typer af kilder - opinionskredsløb, Aktualitet og fiktionalisering, vinkling, grafisk opbygning af avis-artikel, appelformer De fem nyhedskriterier (aktualitet, væsentlighed, identifikation, sensation, konflikt) Informerende tekster (nyhed, baggrundsartikel, reportage) Opinionstekster (kommentar/analyse, leder, anmeldelse, læserbrev, debatindlæg) Sproghandlinger: Informerende, handlingsregulerende, samtalestrukturerende, følelses- og hjoldningsudtrykkende. Rep. dokumentar Fiktion: Filmiske virkemidler, TV-Krimiserier + Nordisk Noir og Femi Noir Faglige mål: Mediemæssige perspektiver Medieanalyse og -fortolkning, herunder basale filmiske virkemidler: Kommunikationsanalyse og Minervamodellen
Faglige mål	– analysere, fortolke og perspektivere fiktive og ikke-fiktive tekster – analysere og vurdere teksters kommunikative betydning – demonstrere kendskab til og forholde sig reflekteret til mediebilledet i dag – demonstrere viden om fagets identitet og metoder – udtrykke sig præcist, nuanceret og formidlingsbevidst mundtligt, skriftligt såvel som multi-modalt – beherske skriftsprogets normer for korrekthed og anvende grammatiske og stilistiske grundbegreber – anvende centrale mundtlige fremstillingsformer (herunder holde oplæg og argumentere for et synspunkt) med formidlingsbevidsthed
Anvendt materiale.	Håndbog til dansk: • "Avistyper", https://hbdansk.systime.dk/?id=218#c668 • "De 5 nyhedskriterier", https://hbdansk.systime.dk/?id=218#c675 • "Layout", https://hbdansk.systime.dk/?id=218#c1286 Perspektiver i dansk: https://perspektiver.ibog.dansklf.dk/?id=234 https://perspektiver.ibog.dansklf.dk/?id=235

	Sprogdetektiv: Når sproget fælder mordere. Foredrag på Herning bibliotek: https://fuko.dk/kurser/naar-sproget-faelder-gerningsmanden-sprogdetektiv-naar-sproget-faelder-mordere-og-terrorister/ Tidslinje om ubådssagen: https://www.dr.dk/nyheder/indland/tidslinje-faa-overblik-over-ubaadssagen-her Ti ting du skal vide om ubådssagen: https://ekstrabladet.dk/krimi/10-ting-du-skal-vide-om-ubaadssa-gen/7067123 Artikler til brug i undervisningen: Ubådssagen: Tinne Hejsing Knudsen, radiovært, Radio24syv i Politiken, Torsdag 24. august 2017, <i>Mange kvindelige journalister tænker 'det kunne have været mig'</i> <i>Ubåd var savnet i Køge Bugt</i>, Lokalavisen, Ritzau, 11 august 2017 <i>Mysteriet i Køge bugt – RakatMadsen sigtet</i>, Ejning, Lauritzen og Honoré, Berlingske Tidende 12. august 2017 <i>Mysteriet under overfladen</i>, Julie Bundsgaard, BT 13 august 2017 2017 ifølge Jørgen og Jens Christian: VERDEN ER AF LAVE – men ellers går det meget godt, Femina nr. 52 2017 Jens Cjhristian Grøndal og Jøregen Leth undskyldning: Undskyldning til Ritzau 5/1-2018): https://vimeo.com/1032270445/cf3799af1e?share=copy True Crime: Kort præsentation af genren <i>'In to the Deep'</i>, Netflix Fokus: Iscenesættelse og troværdighed Krimiserier: <i>Efterforskningen: Dag 1</i>, TV2 <i>Den som dræber</i>, sæson 1, afsnit 1 Birger Larsen, 2011 Nordic Noir: https://underholdning.tv2.dk/2021-09-29-ny-netflix-serie-puster-liv-i-en-saerlig-genre-interessen-er-aldrig-forsvundet Bodil - Et analyseeksempel: David Andersen m.fl.: <i>En ordentlig røvfuld med blæsebælgen</i> + sideartikler + forsiden, Ekstra Bladet, 6. dec. 2013 Morten Skjoldager og Sofie Buch Hoyer: <i>Kraftig og langvarig storm rammer Danmark</i>, Politiken, 6. dec. 2013 VÆRK 4: Selvvalgt skandinavisk krimi Om krimiromanen: https://litthist.systime.dk/?id=185#c633
--	---

Arbejdsformer	Klasseundervisning, Pararbejde/gruppearbejde, Skriftligt arbejde Virtuelle arbejdsformer

Forløb 9	Overgange
Forløbets indhold og fokus	Modernitetserfaring Determinationspunkt og kulminationspunkt Eksistentialisme Skift, over broen, valg...
Faglige mål	– anvende centrale skriftlige fremstillingsformer (herunder redegøre, diskutere, analysere, fortolke og vurdere) med formidlingsbevidsthed. – analysere, fortolke og perspektivere fiktive og ikke-fiktive tekster – demonstrere viden om og kunne perspektivere til træk af den danske litteraturs historie, herunder samspillet mellem tekst, kultur og samfund
Anvendt materiale.	<i>Ringene</i>, Karen Blixen (1952) <i>Paradisæbler</i>, Martin A. Hansen (1953) <i>Sove igennem</i>, Thomas Korsgaard (2024) <i>Braget</i>, Peter Seeberg (1962) Litteraturens genveje; Modernitetserfaringen: https://litteraturens-genveje.systime.dk/?id=200 Eksistentialisme: https://eksistentialismeidansk.systime.dk/?id=128 Grundtemaer i eksistentialistisk litteratur: https://eksistentialismeidansk.systime.dk/?id=264 Analyse: https://hbdansk.systime.dk/?id=171&L=0
Arbejdsformer	Individuelt, par, fremlæggelser i grupper

Forløb 10	Problemer under debat
Forløbets indhold og fokus	Fokus på litteraturens udvikling efter midten af det 19. århundrede. Interessen for at litteraturen kunne sætte samfundets problemer under debat. Impressionisme, realisme og naturalisme - Det moderne gennembrud, Det folkelige gennembrud, socialrealisme
Faglige mål	– demonstrere indblik i sprogets funktion og variation, herunder dets samspil med kultur og samfund – anvende centrale mundtlige fremstillingsformer (herunder holde oplæg og argumentere for et synspunkt) med formidlingsbevidsthed – anvende centrale skriftlig
Anvendt materiale.	<u>Det moderne gennembrud</u> <i>Kernestof:</i> Litteraturen på langs og tværs, ibog (43s): 1870-1890: Det moderne gennembrud: https://litthist.systime.dk/index.php?id=125 • Det moderne gennembruds samfund • https://litthist.systime.dk/index.php?id=138 • Livssyn og syn på litteraturen • https://litthist.systime.dk/?id=p139 • Det moderne gennembruds temaer: Køn, klasse og kirke • https://litthist.systime.dk/?id=p142 • Realisme, naturalisme og impressionisme som skrivestil: • https://litthist.systime.dk/?id=p140 Litteraturteoretisk strømning: • Georg Brandes Indledning til Hovedstrømninger: Emigrantlitteraturen, Falkenstjerne s.106-109, Georg Brandes (4s) Realisme • Pontoppidan, <i>Naadsensbrød</i>, 1887, Falkenstjerne, s. 155-160 (5s) • Uddrag af Lykke Per (1s) • Om Pontoppidan og <i>Naadsensbrød</i>: Litteraturen på langs og tværs: https://litthist.systime.dk/?id=p256 (8s) • Se Bille August 'LykkePer', 2018 Impressionisme: • Herman Bang, <i>Frøkenen</i>, 1883, Falkenstjerne, s. 191-195 (4s) • Køn: https://litthist.systime.dk/index.php?id=142

	• Skrivestil og sprog: https://litthist.systime.dk/index.php?id=140 • Malerier af Monet Sædelighedsfejden: • Amalie Skram, <i>Constance Ring</i>, 1885, uddrag, (Samtalen med Pastoren) (3s) • https://litthist.systime.dk/index.php?id=142#c293 Naturalisme • https://www.ibsen.uio.no/DRVIT_Du%7CDuht.xhtml • om Henrik Ibsen og <i>Et Dukkehjem</i> (1s): • https://litthist.systime.dk/?id=c295&L=0 • Det naturalistiske dagligstuedrama (2s): • https://litthist.systime.dk/index.php?id=211 • Ragnar Arntzen, <i>Drama, form og spænding</i>, in Henrik Ibsen, Words2you, s.292-296 (4s) på norsk. Malerier (3s): • Brendekilde 'Udslidt' • Richard Berg, 'En sommeraften' • Claude Monet, Solopgang (Soleil levant, 1872) Det folkelige gennembrud: Socialrealisme: • Nexø. <i>Sevilla</i>, 1903 (s) (Det grønne bord) • Nexø, <i>Murene</i> • Jeppe Aakjær, Jens Vejmand, 1905 Eksistentialisme: Litteraturen på langs og tværs (39s): 1890-2000: Modernisme og realisme: https://litthist.systime.dk/index.php?id=126 Det moderne samfund https://litthist.systime.dk/index.php?id=169 Folkelig realisme og socialrealisme (1900-1945): https://litthist.systime.dk/index.php?id=172 VÆRK 5: <i>Et Dukkehjem</i>, Henrik Ibsen, 1879, (75s)
Arbejdsformer	Klasseundervisning, Pararbejde/gruppearbejde, små oplæg, rollelæsning

Forløb 11	Selvfremsstilling på SoMe
Forløbets indhold og fokus	Analyse af kommunikation på digitale platforme, kommunikation online og iscenesættelse af persona - o personlig branding - o vi medkonstruerer hinandens sociale identitet - o indtryksstyring - o teatret som metafor - o frontstage - o backstage - o middle region - o identitet i praksis - o identitet over tid. Brand, algoritmer Målgruppe - Minerva Det retoriske pentagram, Kommunikationssituationen Frontstage, backstage og middle region. Face, facetrussel og facework Sproghandlinger (samtalesrukturerende, informerende, følelses- og holdningsmæssige og handlingsregulerende), høflighedsprincip og samarbejdsprincip Undertekst Tegnsætning (herunder syntaktiske tegn og kommunikative tegn) Lekter (etnolekt, kronolekt, sociolekt, multietnolekt og medielekt) Kampagnefilm (typer, kommunikation, sproghandlinger...) Goffmans performanceteori: Frontstage, backstage, facework
Faglige mål	– analysere og vurdere teksters kommunikative betydning – demonstrere viden om og kunne perspektivere til træk af den danske litteraturs historie, herunder samspillet mellem tekst, kultur og samfund – demonstrere kendskab til og forholde sig reflekteret til mediebilledet i dag – navigere og udvælge og forholde sig kritisk og analytisk til information i alle medier samt deltage i og bidrage til digitale fællesskaber – demonstrere viden om fagets identitet og metoder
Anvendt materiale.	Kernestof: Rangvid, Mads og Sørensen Mimi: <i>'Selvfremstilling på sociale medier'</i>, kap. 4 fra "Perspektiver i dansk", s.86-107 + 111 Dansk lærerforeningens forlag (2018). (22s) Herunder litterære tekster af: - o Casper Eric: <i>Jeg har en samtale</i>, 2014 (2s) - o Kasper Bjerre: <i>Svovl</i> (2 uddrag), 2016 (2s)

	- Hougaard, Tina Thode m.fl. <i>"Sprog I sociale medier"</i>, Dansk-lærerforeningens forlag (2018) (s. 57 – 62) (5s) Tekster om SoMe <i>Profilbilleder</i>, Den lyserøde Elefant: https://perspektiver.ibog.dansklf.dk/?id=170#c1056 Amalie Haun: <i>I år fik mit gymnasie en onlinekalender med kønne piger og sjofle kommentarer</i> https://perspektiver.ibog.dansklf.dk/?id=c1063 Medietekster: - Fie Laursen - Min Ærlighed - <i>Uploaded</i>. Kampagne for Medierådet: https://www.youtube.com/watch?v=eGI0-v7Wmms Kort præsentation af lekter (sociolekt, kronolekt, multietnolekt, etnolekt, medialekt). Fokus på SMS sprog og medialekt: - https://begrebdansk.systime.dk/?id=c442 - https://begrebdansk.systime.dk/index.php?id=143 - https://begrebdansk.systime.dk/index.php?id=125 Supplerende stof: - Paul Logan: https://filmcentralen.dk/grundskolen/undervisning/film-og-social-mediale-medier?sub=18752#chapter - <i>WulffMorgenthaler</i> skriver: https://politiken.dk/striber/wulffmorgenthaler/
Arbejdsformer	Klasseundervisning, Pararbejde/gruppearbejde, små oplæg,

Forløb 12	Kortfilm
Forløbets indhold og fokus	Kortfilmen som genre, fortællere, dramaturgi, Richard Raskins 7 parametre, filmiske virkemidler og deres effekt Kortfilmens typer: Klassisk, eksperimenterende og slice of life Tre vigtigste elementer: Unity, karakterer og slutning
Faglige mål	– demonstrere kendskab til og forholde sig reflekteret til mediebilledet i dag – analysere, fortolke og perspektivere fiktive og ikke-fiktive tekster – analysere og vurdere teksters kommunikative betydning
Anvendt materiale.	<i>Faglige forbindelser i dansk</i> (s.142-143), Solveig Bennike m.fl. Dan sklærerforeningens forlag 2005. +Lærernoter (4s) Shorts Granild, Dorte og Mette https://shorts.systime.dk/?id=145#c340 https://shorts.systime.dk/?id=145 Det lille plot: <i>Det sorte hul</i> https://filmcentralen.dk/alle/film/det-sorte-hul Tre typer: Den klassiske, den eksperimenterende og slice of life Richard Raskins 7 parametre Kortfilm: <i>Lovefield</i>: https://www.youtube.com/watch?v=coWxYLuk3Sk Ivalu (CFU) Anderes Walther Pistol Fantasia, Nikki Teemu (2016): Fantasy by teemu nikki (youtube.com) Color Me, Martin de Thurah (2020): COLOR ME on Vimeo I Follow You, Jonatan Etzler (2015): Short film on social media stalking "I follow you" - by Jonatan Etzler (youtube.com) Papa: Canal+ : Papa? (youtube.com) Remedieringseksempel Kortfilm: <i>De naaede Færgen</i> af TH Dreyer (1948) (2s): https://filmcentralen.dk/grundskolen/film/de-naede-faergen Johannes V. Jensen Naaede de Færgen? (kanon): (1s) https://textanalyse.systime.dk/index.php?id=5271&L=0 Supplerende om kortfilm: https://www.youtube.com/watch?v= 5D5RPP1chl
Arbejdsformer	Klasseundervisning, diskussion, individuelt arbejde, gruppearbejde, individuel læsning,

Forløb 13	Storbylyrik
Forløbets indhold og fokus	Begreber: Neologismer Troper Sproglige figurer (gentagelses-, modsætnings- og dramatiske figurer) Brugslyrik/ centrallyrik Bunden/ ubunden form Semantiske felter Høj stil/ lav stil Skriftsprog/ talesprog Verber (handleverber, sanseverber...) Modernitetserfaringen Punk Fremmedgørelse
Faglige mål	
Anvendt materiale.	Storby: Birgitte Tindbæk, 'Storbyen i litteraturen', Ekspressionisme https://faktalink.dk/titelliste/eksp https://bl.systime.dk/?id=212 ○ Tom Kristensen, 'Det Blomstrende Slagsmål' (1920) ○ Tom Kristensen, 'Nat i Berlin', (1921) ○ https://litteraturens-huse.systime.dk/?id=2713 1980'erne lyrik ○ Michael Strunge ○ https://litthist.systime.dk/?id=177&L=0 ○ https://litthist.systime.dk/?id=272&L=590#c1259 ○ Michael Strunge, 'Kontrol' ○ Michael Strunge, 'Natmaskinen' ○ https://litthist.systime.dk/?id=272&L=590 ○ https://litthist.systime.dk/?id=272 ○ Michael Strunge, 'Den hæslige by' Futurisme: <i>Det futuristiske manifest</i>, Marinetti, 1909 (oversat litteratur) (3s) Emil Bønnelycke, <i>Aarhundredet</i>, 1918 (2s) Figurdigte: Emil Bønnelycke, <i>New York</i>, 1917 (figurdigt) (1s) G. Apollinaire, <i>Den dolkede due og springvandet</i>, 1918 (figurdigt) (1s) F. Marinetti, <i>Om aftenen i sin seng genlæste hun brevet fra sin artillerist ved fronten</i>, 1917 (figurdigt) (1s)

	Om sproglige analyse: https://hbdansk.systime.dk/?id=203 https://hbdansk.systime.dk/?id=199 https://textanalyse.systime.dk/index.php?id=4725 https://litthist.systime.dk/?id=198 https://hbdansk.systime.dk/index.php?id=197#c568
Arbejdsformer	Klasseundervisning, diskussion, individuelt arbejde, gruppearbejde, individuel læsning, fremlæggelse, selvstændigt arbejde, CL-øvelser.